เรื่อง สันติ อภัยราช : ปราชญ์ท้องถิ่น แผ่นดินเมืองกำแพงเพชร

รายละเอียด

บทนำ

บทความมีวัตถุประสงค์กล่าวถึงเรื่องราวของ นายสันติ อภัยราช การทำงานครูภูมิปัญญาไทย เป็นงานที่มีเกียรติยิ่งนัก เพราะวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญานับวันที่จะไม่มีผู้ดูแล อนุรักษ์ ฟื้นฟู เหตุผลที่สำคัญคือคนในชาติขาดจิตสำนึก ในความเป็นไทย ยกย่องเชิดชูต่างชาติ มากกว่าชาติของตนเอง รากเหง้าความรู้และภูมิปัญญานับวันจะหายไปจากสังคมไทย ภูมิปัญญาที่อยู่ทั่วแผนดินต่างอ่อนล้า ขาดคนสนับสนุนเป็นสิ่งที่ถูกต้องอย่างที่สุดที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ตระหนักในความสำคัญในข้อนี้ จึงได้ ยกย่องเชิดชูเกียรติครูภูมิปัญญาไทย ในด้านต่างๆ ขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม และยังมอบทุนในการดำเนินการทำงานวิจัยครูภูมิปัญญา จึงทำให้ครูภูมิปัญญามีกำลังใจในการดำเนินงานมากขึ้น กว่าที่เคยปฏิบัติ ครูสันติ อภัยราช เป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 6 ด้านภาษาและวรรณกรรม ทำหน้าที่สืบสานสร้างสรรค์ทำหน้าที่ถ่ายทอดภูมิปัญญาไทย ในการจัดการศึกษาอันเป็นเกียรติภูมิของแผ่นดินมาโดยตลอดกว่า 40 ปี

การรวบรวมผลงานทั้งหมดของครูสันติ อภัยราช อันมีตำรา ภาษาและวรรณกรรมกว่า 100 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่างๆ นำเสนอในระบบวีดีทัศน์ ทางอินเทอร์เน็ต อีกกว่า 600 เรื่อง รวมทั้งบทความและการออกอากาศ ทางวิทยุ อีกกว่า 10 สถานี และการออกบรรยาย สอนสาธิต และอภิปราย อีกนับร้อยครั้งต่อปี เป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาอย่างสมเหตุผล

The Office Of Academic Resource Information And Technology

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ นายสันติ อภัยราช
ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ อดีต ครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
เกิดวันที่ 4 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2490 ภูมิลำเนา ตำบลในเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 202 /14 หมู่ที่ 3 ซอยอภัยราช ตำบลนครชุม อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ชีวประวัติ

ชีวิตวัยเด็ก นายสันติ อภัยราช เป็นบุตรของนายเสรี อภัยราช และนางเสงี่ยม อภัยราช ในวัยเด็กมีความสนใจและชอบศึกษา ด้านภาษาและวรรณกรรม จากการอ่านวรรณคดี และวรรณกรรมตั้งแต่เริ่มอ่านหนังสือออก และเรียนรู้จากการฟังการเล่าเรื่องราวต่างๆ ประเภทมุขปาฐะ จากปราชญ์ท้องถิ่น ผู้ใหญ่ พระภิกษุ และชอบท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ร่วมศึกษาจารึกที่พบในจังหวัดกำแพงเพชร ภาษาถิ่นของทุกอำเภอใน

เมืองกำแพงเพชร ขณะเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนพิบูลวิทยาคาร มีนายอั๋น ทิมาสาร เป็นครูใหญ่ ซึ่งมีศักดิ์เป็นลุง ท่านมอบหมายให้ทำงานในโรงเรียนดูแลเอกสารหนังสือ จัดห้อง จัดหนังสือ แจกหนังสือ ดูแลกระดานชนวน ที่เด็กๆ ส่งมาตรวจสอบและเป็นผู้ตรวจสอบว่ามีใครส่งบ้าง ใครเขียนถูกเขียนผิดอย่างไร เมื่อพุทธศักราช 2496 บิดาได้ย้ายมาเป็นปลัดอำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ขณะนั้นกำแพงเพชรมี 4 อำเภอ คืออำเภอเมืองกำแพงเพชร อำเภอคลองขลุง อำเภอพรานกระต่าย อำเภอขาณุวรลักษบุรี มารดาเป็นแม่ค้าขายขนมหวานในตลาดคลองขลุง ตอนเช้าต้องตื่นตั้งแต่ตีสี่ทุกวัน เพื่อช่วยทำขนมหวาน เช่น วุ้น ตะโก้ ขนมฟักทอง ถั่วแปบ เป็นต้น ออกไปขายด้วยตนเองตั้งแต่อายุได้ 7 ขวบ เมื่อได้เวลาแปดนาฬิกา จะต้องเดินไปโรงเรียน ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นผู้ตั้งใจเรียนรู้ ได้รับความเมตตาจากครูทุกคนให้เป็นหัวหน้าห้องมาโดยตลอด ในเวลาเย็นเมื่อกลับจากโรงเรียนก็จะมาขายขนมที่มารดาทำในตอนกลางวันไปขายในตลาดและตามบ้านผู้คน ในตอนค่ำคุณย่าซึ่งในอดีตเป็นนางเอกละครของพระยาสุจริตรักษา เจ้าเมืองตาก มีความสนใจในวรรณคดีไทย แต่ท่านอ่านหนังสือไม่ออก ท่านจึงจ้างให้อ่านให้ฟังทุกวัน จึงส่งผลให้นายสันติ อภัยราช สามารถจำวรรณคดีไทยได้หลายๆ เรื่อง และก่อให้เกิดความสนใจวรรณคดีไทยและวรรณกรรมไทยทุกเรื่องตั้งแต่สมัยเด็กๆ

เมื่อปีพุทธศักราช 2500 คุณพ่อได้ย้ายมาเป็นปลัดอำเภอเมืองกำแพงเพชร ทั้งครอบครัวได้ย้ายตามมาอยู่เมืองกำแพงเพชร คุณพ่อได้มอบหมายให้มีหน้าที่ซ่อมสามล้อรับจ้าง ซึ่งพ่อมีให้เช่าจำนวนหลายสิบคัน ปฏิบัติเช่นนี้ทุกวัน เป็นเวลา 6 ปี ทำให้ชำนาญ คนปั่นสามล้อนั้นมีหลายคนที่มีความรู้มาก มีทั้งนักขุดพระ นักเลงเก่า นักมวย ทำให้ได้พบผู้คนอย่างหลากหลาย และด้วยมีบ้านติดกับ ลุงหอม รามสูต ลูกชายหลวงพิพิธอภัย (หวน) หลวงพิพิธอภัยเป็นบุตรพระยากำแพง(อ้น) เจ้าเมืองกำแพงเพชร ท่านให้ความเมตตามากพาไปเที่ยวชมไร่ในเมืองเก่าด้วย ทุกวันเสาร์ อาทิตย์ เล่าเรื่องในอดีตให้ฟังตลอดการเดินทาง ทำให้มีโอกาสทราบเรื่องเมืองกำแพงเพชรในอดีตอย่างละเอียด

The Office Of Academic Resource Information And Technology

ด้านการศึกษา

ระดับประถมศึกษา เริ่มเรียนก่อนประถมศึกษาที่โรงเรียนพิบูลวิทยาคาร ตำบลคลองขลุง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 4

ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนวัชรราษฎร์วิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

อนุปริญญา วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ระดับปริญญาตรี การศึกษาบัณฑิต (ภาษาและวรรณคดีไทย) วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตรถนนสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร

ระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี

ด้านชีวิตครอบครัว

สมรสกับนางจันทินี อภัยราช (จารุวัฒน์) อดีตอาจารย์ 3 ระดับ 8 โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม มีบุตร 1 คน ชื่อนายอรรถ อภัยราช อดีตพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดกำแพงเพชร

ด้านการทำงาน

เริ่มรับราชการในตำแหน่ง ครูตรี โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย จังหวัดกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2518 และดำรงตำแหน่งวิทยฐานะที่สำคัญดังนี้

1 พฤศจิกายน 2520	อาจารย์ 1 โรงเรียนรัตนาธิเบศร์ นนทบุรี
1 กุมภาพันธ์ 2535	อาจารย์ 2 โรงเรียนวชิรปราการวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร
24 กันยายน 2543	อาจารย์ 3 โรงเรียนวชิรปราการวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร
1 เมษายน 2548	ครูเชี่ยวชาญ (คศ.4) โรงเรียนวชิรปราการวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร

การดำเนินชีวิต

นายสันติ อภัยราช เป็นชาวกำแพงเพชรโดยกำเนิด เกิดที่บ้านพักปลัดอำเภอเมืองกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2490 ปัจจุบันอายุ 60 ปี เนื่องจากบิดา นายเสรี อภัยราช มาดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอเมืองกำแพงเพชร มารดาชื่อนางเสงี่ยม อภัยราช ทำหน้าที่แม่บ้าน เมื่ออายุได้ขวบเศษ บิดาได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งปลัดอำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร จึงได้ไปเติบโตที่อำเภอคลองขลุง โดยเข้าเรียนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนพิบูลวิทยาคาร ตำบลคลองขลุง อำเภอคลองขลุง ในระดับประถมปีที่ 1-4 เมื่อวัยเยาว์ได้ศึกษาวรรณคดีวรรณกรรมภาษา จากพ่อและแม่ ซึ่งเป็นผู้ทรงความรู้ทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นอย่างดียิ่ง ศึกษาจากตำราที่หาได้จากอำเภอคลองขลุงทุกเล่ม จนมีความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น เมื่อว่างจากการเรียนรู้ ได้ขายขนมในตลาดสดคลองขลุงทุกวันโดยตื่นตั้งแต่ตี 4 ทุกวันช่วยมารดาทำขนมหวานทุกชนิด เมื่อเสร็จราว 6 โมงเช้า ได้นำไปขายด้วยตนเอง ตั้งแต่อายุ 7 ขวบ ถึง 12 ขวบ ทุกวัน เมื่อมีรายได้จากการแบ่งให้ของมารดานำไปซื้อหนังสือนิทานของเสรี เปรมฤทัย มาอ่านทุกเรื่อง นอกจากอ่านหนังสือ ได้ตามผู้ใหญ่ในละแวกบ้านไปท่องเที่ยวทุกตำบล หมู่บ้าน ในวันหยุดทุกสัปดาห์ ในวันพระทุกวันพระ ได้ตามยายและแม่ไปวัดทุกวันพระ จนเข้าใจในเรื่องของพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี ตามประสาเด็กๆ

เมื่อเรียนจบชั้นประถมปีที่ 4 บิดาได้ย้ายกลับมาเป็นปลัดอำเภอเมืองกำแพงเพชร อีกครั้ง ได้กลับมาเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนวัชราษฎร์วิทยาลัย โรงเรียนชายประจำจังหวัดกำแพงเพชร ในขณะนั้นเมื่อมาอยู่กำแพงเพชร เนื่องจากกำแพงเพชรเป็นเมืองเก่า ในวันหยุดทุกสัปดาห์ได้ตามผู้ใหญ่ไปศึกษาเมืองโบราณอย่างเข้าใจ โดยละเอียด ได้ศึกษาคัมภีร์ต่าง ๆ จากเจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร ในขณะนั้นเนื่องจากไปเป็นลูกศิษย์ของท่านอย่างละเอียด ทุกเรื่องจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในระหว่างเรียนเนื่องจากเป็นคนพูดน้อย แต่ชอบเล่านิทาน ในระหว่างพักเที่ยงจึงมีเพื่อนมานั่งล้อมวงฟังนิทานกันทุกวัน จนครูประจำชั้นให้ทำหน้าที่สอนแทน เมื่อครูติด

The Office Of Academic Resource Information And Technology

ธุระเป็นเหตุให้ได้รับเลือกตั้งให้เป็นหัวหน้าชั้นทุกปี

เมื่ออายุได้ราว 14-15 ปี ได้ศึกษาดนตรีสากล ดนตรีไทย และมวยไทย อย่างละเอียด จนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จัดว่าเป็นคนเรียนหนังสือเก่งมากคนหนึ่งในจังหวัดกำแพงเพชร เมื่อจบการศึกษาโรงเรียนและจังหวัดกำแพงเพชร ได้คัดเลือกคนที่เหมาะสมที่จะเป็นครู และเรียนเก่งที่สุด ไปเรียนครูที่วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก เรียนอยู่ 4 ปี โดยเลือกวิชาภาษาและวรรณคดีไทย เป็นวิชาเอก ระยะเรียนได้ออกค่ายชนบทบ่อยมาก ไปฝึกสอนโรงเรียนที่ไกลที่สุด เป็นหัวหน้าหน่วยฝึกสอน ทั้งประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาและประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ผลการเรียนอยู่ระดับค่อนข้างดี

เมื่อจบระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงจากวิทยาลัยครูพิบูลสงครามแล้ว บิดาซึ่งปลัดอำเภอเสียชีวิต จึงไปหางานทำในกรุงเทพตามแบบฉบับของเด็กบ้านนอก และไปสอบเข้าเรียนต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ในภาคค่ำ ในสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีไทยเหมือนเดิม ตอนเช้าไปสอนหนังสือโรงเรียนเอกชนที่โรงเรียนศึกษาวิทยา สีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ตอนเย็นไปเรียนที่ประสานมิตร ที่นี้ให้อะไรมากมายทั้งด้านความรู้และประสบการณ์ เปลี่ยนโรงเรียนมาสอนที่โรงเรียนเกษมพิทยา คลองตัน กรุงเทพมหานคร ให้ใกล้วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตรมากขึ้น เพื่อสะดวกในการเดินทาง โดยเดินทางโดยเรือในคลองแสนแสบ เมื่อจบการศึกษาได้ปริญญาการศึกษาบัณฑิต สาขาภาษาและวรรณคดีไทย

ไปสอนที่โรงเรียนพณิชยการมักกะสัน ดินแดง กรุงเทพ 3 ปี ไปสอนโรงเรียนช่างกลสยาม ท่าพระ กรุงเทพอีก 3 ปี จึงสอบบรรจุเข้ารับราชการในปีการศึกษา 2518 ที่โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพ ได้ปีเศษ เกิดเหตุการณ์วันที่ 6 ตุลาคม 2519 ถูกย้ายมาอยู่ชานเมืองนนทบุรี โรงเรียนเล็กๆ ในขณะนั้น คือโรงเรียนรัตนาธิเบศร์ นนทบุรี ทำการสอนอยู่ที่โรงเรียนรัตนาธิเบศร์จนกระทั่งพุทธศักราช 2535 ขณะทำงานได้ศึกษาด้วยตนเองที่หอสมุดแห่งชาติ และหอจดหมายเหตุเกือบทุกวัน ในระหว่างนั้นได้ศึกษาคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช เป็นรุ่นแรก 3 ปีจบ ได้รับปริญญานิติศาสตรบัณฑิต อย่างภาคภูมิใจ

ได้ตั้งใจไว้ว่าเมื่อมีประสบการณ์ พอสมควรแล้วจะกลับมาพัฒนาบ้านเมืองของตนเอง เมื่อถึงเวลาจึงขอย้ายมาดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 ที่โรงเรียนวชิรปราการวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร ได้ลงพื้นที่ ทำงานด้านภาษาและวัฒนธรรมอย่างจริงจังและเต็มความสามารถ จนกระทั่งเป็นสัญลักษณ์ของผู้รู้ในเมืองกำแพงเพชร

ในปีพุทธศักราช 2539 ทำงานได้รับผลดีมากมาย จึงได้รับคัดเลือก จากกรมสามัญศึกษา ให้ไปศึกษาดูงานด้านการศึกษาและวัฒนธรรม ณ ประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

ได้เลื่อนระดับเป็นอาจารย์ 3 ระดับ 8 ในปีการศึกษา 2539 และได้เลื่อนเป็นอาจารย์ 3 ระดับ 9 ในวิชาภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น ในปีการศึกษา 2542 และได้รับเกียรติคุณอย่างมากมายในที่สุดหลังจากการทำงานอย่างหนัก

ความชำนาญ

The Office Of Academic Resource Information And Technology

ด้านการวิจัยส่งเสริมวรรณกรรม มีการสำรวจศึกษา สังเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา ถ่ายทอด ส่งเสริม เอตทัคคะ แลกเปลี่ยน ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ของท้องถิ่นเมืองกำแพงเพชรและรวบรวมสร้างเป็นองค์ความรู้ ตีพิมพ์เพื่อให้ผู้อื่นได้ศึกษา

การอนุรักษ์วรรณกรรม มีการนำวรรณกรรมมาศึกษาไว้ในระบบออนไลน์ ให้คนมีความรัก ความหวงแหน และความเข้าใจ และภูมิใจในความเป็นคนไทย มีกิจกรรมศึกษาอย่างมีหลักการทำให้เกิดการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

ด้านงานฟื้นฟูวรรณกรรม มีการเลือกสรรววรรณกรรมที่สูญหาย หรือกำลังเสื่อมสลาย ให้ความหมายและให้ความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของผู้เกี่ยวข้อง โดยมีกิจกรรมที่ชัดเจนและเกิดประโยชน์ต่อสังคม

นายสันติ อภัยราช เป็นผู้ที่มีองค์ความรู้ในด้านของประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาวรรณกรรมท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับเมืองกำแพงเพชร ด้วยกระบวนการศึกษาค้นคว้าที่เป็นระบบ จัดทำเป็นข้อมูลองค์ความรู้ จึงทำให้เป็นผู้ที่ได้รับเชิญให้มีบทบาทในเรื่องดังกล่าวของทางจังหวัด อีกทั้งยังมีปณิธานในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและยังมีความสามารถในการถ่ายทอดองค์ความรู้เหล่านั้นให้เป็นองค์ความรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับเมืองกำแพงเพชร ผ่านทางการเป็นวิทยากรบรรยาย ทั้งยังเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางสื่อออนไลน์ เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้มีโอกาสในการเข้าศึกษาอย่างทั่วถึง

ช่องทางการเผยแพร่ผลงานในปัจจุบัน

1. ได้จัดรายการในเฟสบุ๊คไลฟ์ให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และความรู้ทั่วไป ด้วยการคำนึงถึงช่องทางสื่อออนไลน์ที่สำคัญในปัจจุบัน

2. การจัดกายการวิทยุ เพื่อนำเสนอองค์ความรู้และข้อมูล ดังนี้

2.1 รายการรักไทย รักถิ่น รักแผ่นดินกำแพงเพชร ทุกวันอังคาร ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกำแพงเพชร เวลา 10.00 น. ถึง 11.00 น.

2.2 รายการสนทนา ประสาคนกำแพงเพชร ทุกวันพุธ เวลา 15.00 – 17.00 น. ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงเครือข่ายประชาชนกำแพงเพชร

2.3 รายการลั่นเมือง ทุกวันเสาร์ เวลา 11.00 – 12.00 น. ทางสถานีวิทยุ อสมท.กำแพงเพชร

3. เรือนจันทน์ แหล่งเรียนรู้ เป็นการเปิดใช้บ้านให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมให้แก่ผู้สนใจ มีนักเรียนนิสิต นักศึกษา ประชาชน ครู อาจารย์ สื่อมวลชนจากสำนักต่าง ๆ เข้ามาขอความรู้อย่างหลากหลายเกือบทุกวัน

ผลงานสำคัญ/ที่สร้างชื่อเสียง

นายสันติ อภัยราช ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ของท้องถิ่นเมืองกำแพงเพชร และจัดสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม หรือผลงานที่มีคุณภาพ สามารถนำไปเผยแพร่ในระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ

The Office Of Academic Resource Information And Technology

นายสันติ อภัยราช เป็นผู้ที่มีองค์ความรู้ที่ตกผลึกจากการศึกษาค้นคว้าพัฒนาตนเองและลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องยาวนาน จนทำให้เกิดชิ้นงานนวัตกรรมใหม่เกิดขึ้นอย่างมีคุณภาพ ตอบโจทย์และตอบสนองความต้องการของชุมชน และสังคม โดยมีการเผยแพร่ให้รับรู้รับทราบได้ในหลายช่องทางทั้งด้วยตนเอง เว็บไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์ สามารถเปิดอ่านเพื่อการเรียนรู้ได้ทั่วโลก ผลงานสำคัญมีดังนี้

1) การวิจัยและพัฒนา ตีพิมพ์เผยแพร่ การบรรยายในด้านภาษาและวรรณกรรม กว่า 30 เรื่อง

2) จัดการแสดง แสง สี เสียง ในงานประเพณีนบพระเล่นเพลง และงานประเพณีลอยกระทง นำวรรณกรรมท้องถิ่นมาเสนอในรูปแบบการแสดง แสง สี เสียง มากกว่า 10 ปี ในตำแหน่งผู้เขียนบท และผู้กำกับการแสดงทุกปี

3) การเป็นวิทยากร นำเสนอเรื่องของภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นในทุกระดับการศึกษาต่อเนื่องยาวนานกว่า 30 ปี

4) การดำเนินรายการโทรทัศน์วัฒนธรรม ทางเคเบิลท้องถิ่น ต่อเนื่องมากว่า 6 ปี จำนวนหลายร้อยเรื่อง

5) การดำเนินการจัดทำเว็บไซต์ ทางอินเตอร์เน็ต ทั้งระบบ เรื่อง ภาพ และวิดีโอ เพื่อเผยแพร่ภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นหลายร้อยเรื่อง

6) การสร้างเครือข่ายสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร

7) การสร้างเครือข่ายสภาวัฒนธรรมอำเภอ 11 อำเภอ

8) การสร้างเครือข่ายสภาวัฒนธรรมตำบล 28 ตำบล

9) การสร้างเครือข่ายศูนย์การเรียนรู้ภาษาไทย จังหวัดกำแพงเพชร

10) การสร้างเครือข่ายสโมสรฝึกการพูดกำแพงเพชร

11) การสร้างเครือข่ายชมรมนักกลอนนครชากังราว

12) การสร้างเครือข่ายองค์การอาสาประชาธิปไตยกำแพงเพชร

13) แผนการสอนและเอกสารประกอบการสอนในรายวิชาการพูด ผลงานทางวิชาการระดับ 8

14) แผนการสอนและเอกสารประกอบการสอนในรายวิชาวรรณกรรมท้องถิ่น ผลงานทางวิชาการระดับ 9

15) เอกสารและตำราทางวิชาการ จำนวน 107 เล่ม ซึ่งทุกเล่มสามารถเปิดอ่านได้จากเว็บไซต์

16) จดหมายเหตุทางวัฒนธรรมกำแพงเพชร ซึ่งรวบรวมเรื่องราวของจังหวัดกำแพงเพชรและเรื่องทั่วไปที่มีประโยชน์ต่อสังคม

17) โทรทัศน์วัฒนธรรม เป็นการบันทึกวีดีทัศน์เรื่องราวสำคัญต่างๆ จำนวน 708 เรื่อง ตัวอย่างเช่น พระมหากษัตริย์กับเมืองกำแพงเพชร แหล่งท่องเที่ยวและภูมิปัญญากำแพงเพชร วัดโบราณในจังหวัดกำแพงเพชร คหกรรมศิลป์ในจังหวัดกำแพงเพชร การแสดงพื้นบ้านจังหวัดกำแพงเพชร วัฒนธรรมประเพณีในจังหวัดกำแพงเพชร พระเครื่องเมืองกำแพงเพชร บุคคลดีเด่นเมืองกำแพงเพชร การแสดงแสงสีเสียง การแสดงของนัก

The Office Of Academic Resource Information And Technology

เรียน เพลงกับเมืองกำแพงเพชร มหกรรมวัฒนธรรมภาคเหนือ เป็นต้น

ผลงาน/เกียรติคุณ/รางวัล อื่นๆ

ผลงาน (ความเชี่ยวชาญภูมิปัญญาด้านภาษา วรรณกรรม และ วัฒนธรรม ประเพณี) เป็นประโยชน์ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม

- ผลงานเรื่อง งานวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่อง การแสดงพื้นบ้านของชุมชนโบราณกำแพงเพชร โดยรับทุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) พิมพ์เผยแพร่ 2 ครั้ง จำนวน 351 หน้า ได้ใช้เป็นแบบเรียน และแนวทางการวิจัยทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นจากหลายสถาบัน

- ผลงานเรื่อง งานวิจัยและถ่ายถอด เอกสารจดหมายเหตุเรื่องเมืองกำแพงเพชร ใบบอกในสมัยรัชกาลที่ 5 จากหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร เล่มที่ 1 จำนวน 85 หน้า พิมพ์ 1,000 เล่ม เล่มที่ 2 จำนวน 68 หน้า พิมพ์ 1,000 เล่ม

- ผลงานเรื่อง วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดกำแพงเพชร (ทำหน้าที่บรรณาธิการ) จำนวน 307 หน้า จำนวน 1,000 เล่ม เป็นเอกสารอ้างอิงโดยทั่วไป

- ผลงานศึกษาวิจัย เรื่อง ประวัติความเป็นมาของศาลากลางจังหวัดกำแพงเพชร ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการเสด็จวางศิลาฤกษ์ศูนย์ราชการจังหวัดกำแพงเพชร วันพฤหัสบดีที่ 15 พฤษภาคม พุทธศักราช 2540 จำนวน 57 หน้า พิมพ์จำนวน 3,000 เล่ม

- ผลงานศึกษา วิเคราะห์วิจัย ถ่ายทอด จารึกที่พบในเมืองกำแพงเพชร ปีพุทธศักราช 2545 จำนวน 104 หน้า จำนวนพิมพ์ 500 เล่ม จำหน่ายจ่ายแจกไปทั่วประเทศ

- ผลงานศึกษาวิจัย เรื่องเดินเท้าสำรวจถนนพระร่วง ด้วยระบบ GPS. สำรวจด้วยดาวเทียม จำนวน 133 หน้า จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม เผยแพร่ ไปทุกชุมชนในจังหวัดกำแพงเพชร และผู้สนใจทั่วไป

- ผลงานประมวลภาพ ฝีพระหัตถ์ เสด็จประพาสต้นกำแพงเพชร เมื่อครบร้อยปี พระพุทธเจ้าหลวงเสด็จเมืองกำแพงเพชร 120 หน้า พิมพ์จำนวน 500 ฉบับ เผยแพร่ไปทั่วประเทศ

- ผลงานวิจัย ตามรอยเสด็จประพาสต้น พระพุทธเจ้าหลวง ณ เมืองกำแพงเพชร จำนวน 149 หน้า พิมพ์จำนวน 1,000 เล่ม เป็นแบบเรียนรายวิชาภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่น

- ผลงานศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องหนองปลิง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาตำบลหนองปลิง จำนวน 97 หน้า จำนวน 1,000 เล่ม เป็นเอกสารแบบเรียนและอ้างอิงโดยทั่วไป

- ผลงานศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องคณฑี พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาตำบลคณฑี จำนวน 85 หน้า จำนวน 1,000 เล่ม เป็นเอกสารแบบเรียนและอ้างอิงโดยทั่วไป

- ผลงานศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องนครชุม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาตำบลนครชุม จำนวน 85 หน้า จำนวน 1,000 เล่ม เป็นเอกสารแบบเรียนและอ้างอิงโดยทั่วไป

The Office Of Academic Resource Information And Technology

- ผลงานศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องอำเภอไทรงาม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาไทรงาม จำนวน 103 หน้า จำนวน 1,000 เล่ม เป็นเอกสารแบบเรียนและอ้างอิงโดยทั่วไป

- ผลงานศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องอำเภอคลองขลุง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาอำเภอคลองขลุง จำนวน 120 หน้า จำนวน 1,000 เล่ม เป็นเอกสารแบบเรียนและอ้างอิงโดยทั่วไป

- ผลงานศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องอำเภอพรานกระต่าย พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาอำเภอพรานกระต่าย จำนวน 140 หน้า จำนวน 1,000 เล่ม เป็นเอกสารแบบเรียนและอ้างอิงโดยทั่วไป

- ผลงานศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องอำเภอลานกระบือ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาอำเภอลานกระบือ จำนวน 170 หน้า จำนวน 1,000 เล่ม เป็นเอกสารแบบเรียนและอ้างอิงโดยทั่วไป

- ผลงานโทรทัศน์วัฒนธรรมทำหน้าที่ เขียนบท กำกับบท และวิทยากรบรรยาย เผยแพร่ทาง เคเบิลท้องถิ่นทั่วประเทศและทั่วโลก ความยาวประมาณ 15-30 นาที ในเรื่องของ

- พระมหากษัตริย์กับเมืองกำแพงเพชร จำนวน 11 ตอน
- แหล่งท่องเที่ยวและภูมิปัญญากำแพงเพชร จำนวน 41 ตอน
- วัดโบราณในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 52 ตอน
- คหกรรมศิลป์ในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 41 ตอน
- การแสดงพื้นบ้านจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 12 ตอน
- วัฒนธรรม ประเพณี ในจังหวัดกำแพงเพชร 22 ตอน

- ผลงานนำเสนอรายการโทรทัศน์วัฒนธรรม ทางอินเตอร์เนต วิดีโอ กูเกิล รวมงานภาษาและวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวนหลายร้อยเรื่อง

- ผลงานที่ริเริ่มสร้างสรรค์ นำภาษาและวัฒนธรรม ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น นำเสนอทางรูปแบบ วิดีโอ และ อินเตอร์เนต ทำให้ผู้สนใจทั่วโลกได้ชมเรื่องราวของความเป็นไทย

ผลงานซึ่งเป็นที่ยอมรับในสังคม (ระดับชุมชน/ท้องถิ่น/อำเภอ/ประเทศ)

ระดับชุมชน ท้องถิ่น อำเภอ

- ผลงานศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องหนองปลิง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาตำบลหนองปลิง จำนวน 97 หน้า จำนวน 1.000 เล่ม เป็นเอกสารแบบเรียนและอ้างอิงโดยทั่วไป

- ผลงานศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องคณฑี พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาตำบลคณฑี จำนวน 85 หน้า จำนวน 1,000 เล่ม เป็นเอกสารแบบเรียนและอ้างอิงโดยทั่วไป

- ผลงานศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องนครชุม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาตำบลนครชุม จำนวน 85 หน้า จำนวน 1,000 เล่ม เป็นเอกสารแบบเรียนและอ้างอิงโดยทั่วไป

- ผลงานศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องอำเภอไทรงาม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาไทร

The Office of Academic Resource Information And Technology

งาม จำนวน 103 หน้า จำนวน 1,000 เล่ม เป็นเอกสารแบบเรียนและอ้างอิงโดยทั่วไป

- ผลงานศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องอำเภอคลองขลุง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญาอำเภอคลองขลุง จำนวน 120 หน้า จำนวน 1,000 เล่ม เป็นเอกสารแบบเรียนและอ้างอิงโดยทั่วไป

ระดับประเทศ

- ผลงานเรื่อง งานวิจัยวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่อง การแสดงพื้นบ้านของชุมชนโบราณกำแพงเพชร โดยรับทุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) พิมพ์เผยแพร่ 2 ครั้ง จำนวน 351 หน้า ได้ใช้เป็นแบบเรียน และแนวทางการวิจัย ทางภาษาและวรรณกรรมท้องถิ่นจากหลายสถาบัน

- ผลงานโทรทัศน์วัฒนธรรมทำหน้าที่เขียนบท กำกับบท และวิทยากรบรรยาย เผยแพร่ทาง เคเบิลท้องถิ่นทั่วประเทศ และทั่วโลก ความยาวประมาณ 15 – 30 นาที ในเรื่องของ

- พระมหากษัตริย์กับเมืองกำแพงเพชร จำนวน 11 ตอน
- แหล่งท่องเที่ยวและภูมิปัญญากำแพงเพชร จำนวน 41 ตอน
- วัดโบราณในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 52 ตอน
- คหกรรมศิลป์ในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 41 ตอน
- การแสดงพื้นบ้านจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 12 ตอน
- วัฒนธรรม ประเพณีในจังหวัดกำแพงเพชร 22 ตอน

- ผลงานนำเสนอรายการโทรทัศน์วัฒนธรรม ทางอินเตอร์เนต วิดีโอ กูเกิล รวมงานภาษาและวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน หลายร้อยเรื่อง

เครื่องราชอิสริยาภรณ์/ เกียรติคุณ / รางวัลที่เคยได้รับ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่ได้รับ

- ป.ม. ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
- ป.ช. ประถมาภรณ์ช้างเผือก

เกียรติคุณ ที่ได้รับ

- อาจารย์ 3 ระดับ 9 กรมสามัญศึกษา (สพท.กำแพงเพชร)
- ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร
- ผู้ทรงคุณวุฒิของสภาวิจัยแห่งชาติ
- ผู้ทรงคุณวุฒิของจังหวัดกำแพงเพชร
- ผู้ทรงคุณวุฒิสภาวัฒนธรรมภาคเหนือ
- ผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงานการศึกษากำแพงเพชร เขต 1

The Office Of Academic Resource Information And Technology

- ผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการตำรวจภูธรจังหวัดกำแพงเพชร
- ผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงานที่ดินจังหวัดกำแพงเพชร
- รองประธานสภาวัฒนธรรมภาคเหนือ
- ครูต้นแบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

รางวัลที่เคยได้รับ ที่ได้รับ

- ผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร
- ครูแม่แบบภาษาไทยดีเด่นระดับประเทศ
- คนดีศรีกำแพงเพชร
- ผู้ทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมกำแพงเพชร
- ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม
- บุคลดีเด่นด้านวัฒนธรรม
- บุคคลดีเด่นแห่งปี 2543 จากหนังสือพิมพ์ไท สยาม
- บุคคลเกียรติยศ จากหนังสือพิมพ์ประชาไทย
- ได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (วัฒนธรรมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- ได้รับรางวัลไปศึกษาดูงานด้านวัฒนธรรม ประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์

คำสำคัญ : อาจารย์สันติ,ปราชญ์ท้องถิ่น

ที่มา : https://acc.kpru.ac.th/KPPStudies/index.php?title=สันติ_อภัยราช_:_ปราชญ์ท้องถิ่น_แผ่นดินเมืองกำแพงเพชร

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2018-02-14

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=131&code_db=610003&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology